

таҳлил этилганлиги, баён этилган фикрлар тасдиғи сифатида турли амалий мисоллар келтирилганлиги, конституциявий ҳуқуқ масалалари бўйича энг сўнгги манбаларга мурожаат этилганлиги, айрим масалалар юзасидан қўшимча материаллар берилганлиги, долзарб муаммолар ва миллий ҳуқуқшуносликнинг устувор вазифаларига бағишланганлиги каби ижобий жиҳатларини киритиш мумкин.

Хулоса қилиб айтганда, муаллиф томонидан тайёрланган Конституциявий ҳуқуқ дарслиги ўзининг янгича ёндашуви, замонавий педогогик технологиялар асосида ишлаб чиқилганлиги, давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ваколатларига оид энг муҳим билимларни беришга йўналтирилганлиги, давлат бошқарув ҳуқуқи доирасидаги назарий билимларни амалиётда қўллаш билан боғлиқ масалаларни очиб беришга қаратилганлиги билан Конституциявий ҳуқуқ муаммолари доирасидаги илмий тадқиқотлар ҳамда жамиятнинг барча қатлам вакиллари учун Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганиш ва Инсон ҳуқуқларини ўрганиш каби махсус ўқув курсларидан таълим беришда самарали адабиёт сифатида эътироф этилиши мумкин.

Юридик фанлар доктори, доцент Рустамбеков Исламбек Рустамбековичнинг “Интернет тармоғида фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш муаммолари” мавзусидаги монографиясига

ТАҚРИЗ

Ахборот-коммуникация технологиялари шиддат билан тараққий этиб бораётган бугунги глобаллашув шароитида мазкур соҳанинг илғор ютуқлари барча тармоқ ва жабҳаларда кенг жорий этиб келинмоқда ва мазкур ҳолат доимий ривожланишда бўлиб, мамлакатимизнинг келгуси равнақида ҳам муҳим аҳамиятли ҳисобланади. Бундай ривожланишда янги ахборот технологиялари ва улар билан узвий боғлиқликда бўлган янги муносабатлар ҳам вужудга келади.

Бундай муносабатлар таркибида инсониятнинг ахборот олишга бўлган эҳтиёжи билан боғлиқ муносабатлар, бу талабни қондириш йўлида фаолият юритаётган кўплаб ахборот тарқатиш воситалари алоҳида ўринга эга. Бундай воситалар орасида Интернет барча фойдаланувчилар учун қулайлиги, арзонлиги, ҳар қандай янгиликни оммага етказишда тезкорлиги билан етакчилик қилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, бугунги кунда Интернет билан боғлиқ муносабатлар жуда кенгайган ва ривожланган давр, бу муносабатлар ўзининг тўлиқ ҳуқуқий тартибга солилмаганлиги ҳамда техник жиҳатлар билан узвий боғлиқ эканлигида намоён бўлиб, кўплаб низолар, назарий ва амалий муаммолар келтириб чиқармоқда. Шу ўринда Интернет тармоғида вужудга келувчи фуқаролик-ҳуқуқий муносабатлар, уларнинг ўзига хос хусусиятлари ҳамда тартибга солиниши ва бундаги истиқболларни ўрганиш муҳим аҳамиятли ва долзарб бўлиб ҳисобланади. Ўз навбатида бундай муносабатлар маълум даражада мураккаблиги ҳамда ҳуқуқий жиҳатдан тўлиқ тартибга солилмаганлигида ифодаланади. Бу муносабатлар доирасида кўплаб ноаниқликлар ва низо келтириб чиқарувчи ҳолатлар мавжуд бўлиб, бу шундай ҳолатларни ҳал қилишга қаратилган норматив ҳужжатларнинг ишлаб чиқилишини талаб этади.

Шу жиҳатдан Интернет тармоғи, унинг ҳуқуқий мақоми ҳамда тармоқда вужудга келувчи муносабатларни ва уларнинг ҳуқуқий тартибга солинишини ўрганиш муҳим ва муаммоли масаладир.

Ўтган йиллар мобайнида юртимизда ахборот-коммуникация технологияларининг жадал ривожланишини, шу ўринда Интернет тармоғининг ҳар бир шахс ҳаётига аралашуви содир бўлганлиги, бу эса ўз навбатида жамият аъзоларининг янги ижтимоий муносабатларга киришиши вужудга келганлигидан далолат беради.

И.Рустамбеков томонидан тайёрланган монография айнан шундай муаммоли масалага бағишланган Ўзбекистондаги биринчи комплекс илмий тадқиқот ишидир.

Монография доирасида муаллиф Интернет тармоғида вужудга келувчи фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни очиб берган, уларнинг ўзига хос хусусиятларини ёритган ва тизимлаштирган. Ишда интеллектуал мулк объектларини муҳофаза қилиниши, домен номи ва веб-сайтларни муаллифлик ҳуқуқининг янги объекти сифатида намоён бўлиши, уларга бўлган ҳуқуқларнинг таъминланиши масалалари алоҳида аҳамият қаратган. Монографияда электрон тижорат

масалалари, улар таркибида эса электрон шартномаларни тузиш муаммолари яхши таҳлил қилиниб, қонунчиликдаги мавжуд камчиликлар кўрсатиб берилган. Шунингдек, ишда муаллиф Интернет тармоғининг глобаллик хусусиятидан келиб чиққан ҳолда, ундаги фуқаролик ҳуқуқий муносабатларнинг халқаро хусусий ҳуқуқ нормалари билан ҳам тартибга солиниши ҳолатларини кўрсатиб берганлиги ишнинг илмий-амалий аҳамиятини кучайтиради.

Монографияда муаллиф катта ҳажмдаги доктринал ва норматив-ҳуқуқий манбалардан фойдаланган, бунда халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, хорижий давлатлар қонунлари ва ҳуқуқни қўллаш амалиёти материаллари таҳлил қилинган, шунингдек таҳлил қилинаётган масалалар бўйича муаллиф ўзининг позициясини, фикр-мулоҳазаларини баён этган.

Тайёрланган монография ахборот-коммуникация технологиялари соҳасидаги муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш доирасида янги билимларни эгалламоқчи, тадқиқот олиб бормоқчи бўлган ўқувчилар ва мазкур соҳага қизиқувчи барча ҳуқуқшуносларга яхши манба бўлиб хизмат қилади.

Хулоса қилиб кўрсатиб ўтиш мумкинки, ю.ф.д., доц. Рустамбеков Исламбек Рустамбекович томонидан тайёрланган “Интернет тармоғида фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш муаммолари” мавзусидаги монография ўзининг замонавийлиги, тизимли ёндашуви, ахборот технологиялари билан боғлиқ долзарб ҳуқуқий муаммоларни илмий назарий ва амалий жиҳатдан таҳлил қилиниши билан ажралиб туради ҳамда мазкур монографияни ахборот ҳуқуқи соҳасидаги дастлабки илмий адабиёт сифатида эътироф этиш мумкин.

Юридик фанлар доктори И.Тулътеев